

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE
TARTOZÓ SZÖVETKEZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEJELNIK HETENKÉNT EGYSZER.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOSZVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lel,
rendes tagdíj évi 100 lel, kisgazdák és tiszt
viselők részére 50 lel.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 lel Negyed évre 40 lel
Fél évre 75 lel Egyes szám 3 lel

A falusi hitelszövetkezetek feltámadása.

Mint a husvétii harangszó, olyan jól eső érzést fakaszt szívünkben a falusi hitelszövetkezetek feltámadásáról szóló örömhír. Meghalt-nak, eltemetettnek mondták már a földmivelő nép filléreiből összehozott kiterjedt hitelszövetkezet hálózatot és im, halottaiból feltámadta!

Az Országos Központi Hitelszövetkezet Romániához csatolt fiókjainak vezetői még augusztus hó folyamán együttes ülést tartottak, amelyen kimondták, hogy *Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége Mint Szövetkezet* címen új központi intézetet alapítanak Romániában. Azóta az új központ cégjegyzetelt.

Bár a működés megkezdésének valutáris nehézségei még mindig vannak, mégis elérkezett az utolsó ideje annak, hogy a falusi hitelszövetkezetek közös ügyeiket megbeszélve, hozzá lássanak az új központban a munkálatok beindításához. A központ folyó hó 21-re Kolozsvárra rendkívüli közgyűlésre hívta egybe ezért a Szövetség tagjait és azon falusi hitelszövetkezeteket, amelyek eddig még formailag nem léptek be a Szövetségbe.

Az új Szövetség lesz hivatalosan az O. K. H. szerepét betölteni. A mai viszonyok között nagy feladat vár és súlyos felelősség hárul a Szövetségre. Sok bajjal, nehézséggel és akadállyal kell megküzdenie majd. Mindezekkel csak akkor fog megküzdeni sikeresen ha a falusi hitelszövetkezetek valamennyije, apraja és nagyja, egy test, egy lélekkel olvadnak a központ kebelében!

Az új központ vezetősége kipróbált szövetkezeti vezérférfiakból áll. A 12 tagú igazgatóságának mindössze 3 tagja lehet alapszabályszerűleg olyan férfiú, aki nem hitelszövetkezeti vezető is egyúttal. Ez biztosítékot nyújt arra vonatkozólag, hogy a központ a gyakorlati tapasztalatokat mindenkor figyelemmel fogja kíséni és a falusi szövetkezetek érdekében álló újításokat mindenkor időszerűleg eszközölni is fogja.

A falusi hitelszövetkezetek mindenike tartsa erkölcsi kötelességének a 21-i rendkívüli közgyűlésen való megjelenést. Legyünk ott mindnyájan a Szövetség bölcsőjénél és tápláljuk az új szülöttet szívünk egész melegével, teherbíró képességünk végső határáig menő anyagi áldozatkészséggel, tudásunkkal és a szövetkezeti élet iránt eddig tanusított önzetlen és odaadó

munkánkkal. Az akácós tanya, az eperfa meg a gámeskút mellé nem a városi ötemetes bankpala illik, hanem a kis méhkas jelvényvel díszített falusi hitelszövetkezet! Ebben, valamint a gazdakörben és a „Hangya” szövetkezetben találja meg a falu népe a boldogulását, ezeket az intézményeinket támogassuk és ezek közül most a hitelszövetkezetek hívnak minket közös munkára. Ott legyetek mindnyájan a téglahordásnál!

Az erdélyi földreform-törvénytervezet.

(Folytatás.)

A kisajátítással 200 holdon alól 100 holdig, azonban csak azon esetben lehet lemenni, ha a mozgósított igényjogosultak különben nem volnának kielégíthetők.

Az osztatlanul használt birtokoknál az agrárbizottság jóváhagyásával szükség esetén birtokostársra számítva 50—50 holdig le lehet menni.

A házikezelésű birtokoknak az igényjogosultak száma, illetőleg a földszükséglet szerinti való kisajátítása a régi romániai törvénytervezethez hasonlóan lett megállapítva, a különbség az, hogy mindenütt, ahol a királyságbeli törvénytervezetben hektár szerepel, az erdélyi törvénytervezet katasztrális holdat vesz föl. Ezt az intézkedést azzal indokolja a tervezet szerzője, hogy a klíma, a lakosság sűrűsége, közlekedési utak, értékesítési piacok stb. szempontjából az erdélyi hold a regáti holdtal szemben egyenlőnek vehető.

Hogy ez az indoklás mennyiben nem felel meg a tényleges állapotnak, erre nézve reá kell mutatnunk arra a körülményre csak, hogy a régi királyságbeli földek mennyivel értékesebbek a termőképesség szempontjából s így nemhogy egy hold föld egy hektárral egyenlő lenne, hanem ellenkezőleg ugyanazon kiterjedésű terület a régi királyságban nagyobb gazdasági értékkel bír.

A törvénytervezet olyan birtokoknál, amelyeknek birtokosai főfoglalkozásuk gyanánt nem a mezőgazdaságot űzik és a birtokos szülei sem foglalkoztak mezőgazdasággal, a kisajátítási határt az agrárbizottság beleegyezése mellett 10 k. holdban állapítja meg.

Ez az intézkedés, mely a régi királyságbeli törvénytervezetből teljesen hiányzik, a legnagyobb bizonytalanságokra vezet, mert hiszen

a főfoglalkozás megállapítása valakinél igen sok önkényeskedésre adhat alkalmat, eltekintve attól, hogy ezzel az intézkedéssel számos kisbirtokos, aki más foglalkozást is űz, birtokától fosztható meg.

Ahol nagyon erős a földszükséglet, községi legelők, urbéres legelők stb., sőt az erdőhivatalok jóváhagyásával erdők is kisajátíthatók szántóföldek alakításának céljaira.

A lakóházak építésének céljaira, amennyiben a szükséglet ilyen irányban az eddig ismertett kisajátítási módok alapján nem volna kielégíthető, a falusi község határától számított 600 méterre, városoknál ipari és bányaközpontoknál azok szélétől számított 1000 méterre az összes ingatlanok kisajátíthatók. Erre a célra szükség esetén községi legelő is igénybe vehető.

Községekben, városokban, ipari és bányaközpontokban kisajátíthatók mindazon belső-ségek, melyek 1917. január 1-től számítva legkevesebb 5 éven át beépítetlenül állottak, valamint mindazon magánkertek és parkok, melyek a község belsejében fekszenek és nincsenek közvetlen összeköttetésben valamelyik lakással.

Sűrű lakosság mellett az igénylők földellátása céljából az agrárkomité jóváhagyása mellett és a tulajdonos beleegyezésével 100 holdon alól is le lehet a kisajátítással menni, miután a tulajdonosnak akár a község határában, akár másutt egy hasonló értékű területet adnak cserébe.

Általánosságban kisajátítás alá csak a mivelhető terület számít, vagyis mindaz, ami a birtokból, szőlők, kertek, gyümölcsösök, komlósok, veteményeskertek, erdők, patakok, tavak, mocsarak, az építmények által elfoglalt területek és a kisajátítás után megmaradó földek kihasználásához szükséges belsőség levonása után marad.

Mindazok a birtokok vagy birtokrészek, amelyek kisajátítás alá esnek ugyan, de nem adhatók mindjárt a földigénylők használatába, betelepítésig meghagyhatók a volt tulajdonos birtokában olyan évi bérösszegért, amelyet neki az állam a kisajátítás után fizet. Ezen bérleteknek tartama 3 év és lejártá előtt 3 évre újra megújul, amennyiben az állam 10 hónappal lejártá előtt a tulajdonost a bérlet megszüntetéséről nem értesíti.

A tulajdonos jogosítva van a kisajátítás alól mentes birtokrészt birtokából kiválasztani azzal a föltétellel, hogy a megmaradó rész gaz-

Gazdák Biztosító Szövetkezete.

Elfogad tűz, jég élet, betörés és lopás, baleset, szavatossági, kiházasítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatást nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

Fiókigazgatóság Románia részére Aradon.

Vezérképviselőségek:

Aradon, Kolozsváron, Brassóban, Temesváron, Nagyváradon és M.vásárhelyen.

daságilag kihasználható legyen és egy gazdasági egésznek képezzen a megmaradó épületekkel.

Ritka lakosságú vidékeken a tulajdonos jogositva van egy kisajátítás alól mentes birtokrészre egy fia részére, aki 1918. december 1-je előtt mezőgazdasági tanulmányait megkezdte, azokat rendszeresen befejezte és mezőgazdasággal foglalkozik.

Több községben fekvő birtokai egy azon tulajdonosnak egy birtoknak tekintetnek, e mellett a tulajdonosnak joga van azt a birtokot kijelölni, ahol a kisajátítás alól való részt megtartani akarja.

Kivételes esetekben az agrár bizottság egy birtokosnak egy vagy több birtokán is meghagyhat 500 hektáros területeket ebből a szempontból tekintetbe jönnek a mezőgazdasági iparral felszerelt és más intenzív mezőgazdasági üzemek.

Külön szakasz foglalkozik a községi legelők alakításával, amely célra elsősorban az eddigiekben kisajátításra rendelt területek jönnek tekintetbe, ezeken kívül közbirtokossági, községi, legelőterületek is kisajátíthatók, amennyiben kiterjedésük a közbirtokosság, illetőleg a község szükségletét meghaladják. Szükség esetén szántóföldek is kisajátíthatók erre a célra.

A legelőszükséglet megállapítására alapul a házak száma szolgál, amely után számítva hegyvidéken házanként 8 hold, dombos vidéken 4 hold és síkvidéken 2 hold állapítatik meg. Mezőgazdasági munkások, ipari és bányamunkások részére pedig 2 drb. állat tartására szükséges terület számítottak.

A törvénytervezetnek ez a szakasza gazdasági szempontból tekintve számös ellenmondás és súlyosabb kifogás alá eső intézkedést tartalmaz. Míg egyfelől az egész intézkedés célját a legelők létesítése és ezzel az állattenyésztés előmozdítása képezi, másfelől a házszámok szerint való megállapítása a legelőszükségletnek és az ezen felüli részek elvétele meglevő közlegelők felosztását és virágzó állattenyésztések tönkretételét jelenti. A legelőszükségletet nem lehet a házszámok után mérni, mert így olyan községek, amelyek sok házszámból állanak, de kevés állattal bírnak, nagyobb legelőterülethez juthatnának, mint a kevesebb házszámból álló, de nagyobb állatállománnyal rendelkező községek. E tekintetben mérvadó a község állatlétszáma, illetőleg a legelők minősége, az állattenyésztés foka lehetnek, amelyeknek figyelmen kívül hagyása mellett a közlegelők arányosítása nem az állattenyésztés fejlesztésére, hanem épen annak dekadenciájára vezetnek.

A meglevő legelőterületek kiterjedése és annak minősége szerint minden község egy bizonyos létszámú állat tartására van berendezkedve, ennek arányában alakult ki hosszabb időn keresztül a községek szalastakarmány termelése is, a törvénytervezet szerint végzendő legelőarányosítás ennek a községi állattenyésztésnek az egyoldalú megbontásához vezetne és amellet olyan községeknek juttatná a legelőt, amelyek annak kihasználására kellő állatlétszámmal nem bírnak; az állattartás nemcsak a legelőre, hanem hasonló mértékben a szalastakarmány terület-kre is támaszkodik.

A törvénytervezetnek közlegelők kisajátítására vonatkozó intézkedése ellenkezik az egész

agrárreform bemozdott szociális céljaival, amennyiben kisbirtokokat csonkít meg, illetőleg tesz kisajátíthatóvá azért, hogy ezeket más kisbirtokosoknak juttassa.

A tervezet következő szakasza községi legelők alakítására vonatkozik, mely célra elsősorban az állam és a jogi személyek erdei sajátíthatók ki, további szükséglet esetén magán erdők is 200 hold kiterjedésű, valamint községi közbirtokossági stb. erdők, amennyiben a község szükségletének mérvét meghaladják. A szükséglet megállapításánál alapul ugyancsak a házak száma szolgál, amely után a mezőgazdasági vidékeken 1 hold a megfelelő mivelhető földekkel nem rendelkező vidékeken 2 hold és a házi faipart üző vidékeken 4 hold számítottak.

Az ilyen'ormán alakított községi erdők az állami erdőhivatal felügyelete alatt kezelteknek.

A multak tapasztalatai a községi erdők kezelése és azok kihasználására nézve azt mutatták, hogy a legtöbb esetben, ahol a népnek érdeke az erdőgazdálkodás iránt nincsen, minden állami ellenőrzés dacára a községi erdők rövid időn belül letaroltattak és elpusztítottak, hogy ennek a jövőben mennyire tud a közhatalóság más irányt adni vagy gátat vetni, jelenleg nem tudhatjuk, de azt hisszük, hogy amíg a közrend olyan mértékben sem tartható fenn, hogy a magán erdők folytonos pusztítása, felpások stb. meggátoltassanak, alig lehet kilátás arra, hogy a községi erdők céljaira kihasított erdőterületek rendszeres erdőgazdaság elvei alapján kezeltesse és a letarolástól megőriztesse.

(Folyt. köv.)

A gazdák vagyon- és jövedelemadója.

Erdélyszerte folynak a vagyon- és jövedelemadó tárgyalások a gazdaközönség mérsékelt érdeklődése mellett. Tekintettel arra, hogy az esetleges felebbezés az adóbehajtást nem akadályozza, tekintettel arra továbbá, hogy a kivétel a régi magyar törvények alapján történik, a felebbezést pedig valószínűleg az új, most hozandó romániai törvények alapján intézik el és azt is ki tudja mikor, a saját érdekében cselekszenek gazdatársaink, ha az adótárgyalásokon személyesen jelennek meg.

A sok rendszertelen intézkedésnek csak egy elenyésző töredékét képezik a gazdaközönséget is érintő adótörvényekkel kapcsolatosak. Így pld. a koronabeváltáskor a készpénz vagyont 1:2 arányban váltották be. Az áruba, terménybe fektetett vagyont 1:3:50 arányban. Sőt az állatokba fektetett koronák értékének beváltási összege még ez alatt is áll, úgy, hogy végeredményében a beváltást az azt követő áresések folytán a gazdaközönség igen érzékenyen megérezte. De jól vigyázzunk, mert amíg a beváltást koronában kellett megtenni, az adót Leu-ban kell fizetni. Arra a gazdára, akinek volt 100.000 korona készpénze, kivethetik joggal az adót 1:2 arányban. A gazdaközönség vagyona azonban 99%-ban a földbe, terményekbe, állatokba stb. volt és van fektetve! És mintahogy a kartonban levő 1:3:50 arányban beváltott vagyont nem lehet 1:2 arányban megadóztatni, épen úgy a földben, terményekben és állatokban levő termelő vagyont sem szabad 1:2 arányban megadóztatni. Az adókivetési valuta közvetlenül érdekli közzgazdasági életünk min-

den faktorát és első sorban minket, gazdákat, nem véve ki a kisgazdákat sem, mert az értékelődások folytán az adóköteles minimumot a kisgazdák 70%-a is eléri.

De nézzük a földreformmal kapcsolatban hogyan áll a kérdés? A birtok értékét a kis-, közép- és nagybirtokos a háborus forgalmi áron kellett bevallja. Tehát az adót is ez alapon vetik ki. Viszont a birtokot a földreform kapcsán 1913. évi békebeli árfolyamon veszik el. Vagyis a 3—400 L-ért elvenni szándékolt kat. hold birtok 500—2000 L-re értékeltek és nemcsak, hogy ez alapon vetik ki a vagyoadót, hanem bevallás hiányában a jövedelmet is a felbecsült vagyon alapján állapítják meg és a ferde beállítással felbecsült aránytalanul magas jövedelmet adóztatják meg.

A harmadik, amire még fel kell hívunk az illetékesek és az érdekeltek figyelmét, a külföldi tartozások kérdése. A terheket koronákban kellett bejelenteni. Már most, ha az adóalapot 1:2 arányban számítják át K-ról L-re, akkor a 100 ezer K-ás adósság 50 ezer L-re zsugorodik. A magyarországi tartozásokat — amilyen pedig főként a kisgazdáknak az Altruista-Banknál igen sok van — a békeszerződés szerint 1:1 arányban kell megfizetniük. Tehát a magyarországi adósságokat 1:1 arányban kellene tulajdonképpen értékelni, ha igazságosan óhajunk eljárni az adók kivételénél.

Ime rövidesen csak három példát ragadtunk ki a sok közül, illusztrálásul annak, hogy közzgazdasági életünket a rendszerré fajult rendszertelenség egészen aláassa. Menjenek el gazdatársaink minden tárgyalásra és mutassanak rá az igazságtalanságokra, követeljék a méltányos és igazságos elbánást minden egyes esetben. Különösen pedig az adókivető bizottságok gazda tagjai igyekezzenek felvilágosítani a bizottság többi tagjait ezen intézkedéseknek közzgazdasági életünket károsan befolyásoló hatásáról. T. B.

Gyűjtsünk gyógynövényeket!

Gazdakörül és szövetkezeti vezetők figyelmébe!

Még a háború előtti években indítottuk meg tágabb körben a mozgalmat a vadon termő gyógynövények gyűjtésére és értékesítésére. A háború első éveiben megakadt a gyűjtés, mert a forgalom és kereskedelem meg volt bénítva, de minél jobban belemerültünk a háborúba, annál érezhetőbbé vált a gyógyszerhiány, amelynek ellensúlyozására újból felkarolták a vadon termő gyógynövények gyűjtését. A hadsegélyző hivatal nagyon szép eredményt ért el a gyógynövények gyűjtése terén s ennek kapcsán sokan, akik előtt ismeretlen volt a kereskedelemnek ez az ága, megtanulták ismerni a gyógynövénygyűjtés és értékesítés körülményeit, amit azóta saját hasznukra fordítanak.

Nálunk sok gyógynövény terem, amely igen keresett a világpiacon, azért ezek gyűjtésével jó üzletet csinálhatunk. Különösen fontos a gyűjtés a gyermekek és öregek hasznos foglalkoztatása céljából. Hogy milyen hasznos foglalkozás a gyógynövénygyűjtés, erre a legújabb tapasztalatból merített példát hozhatom.

fel. Egyik hivataloszolga felesége a múlt nyáron egy pár gyereket összetoborzott és azokkal nekifogott hársfavirágot és fehér ürmöt szedni és ezzel a kátféle növényvel két hónap alatt sokkal többet keresett, mint amennyi férjének egész évi fizetése volt. Amellett pedig a gyermekek is szépen kerestek. A gyógyszerek pedig boldogok voltak, hogy árúhoz jutottak.

Most itt a tavasz; megkezdődik a gyógynövények gyűjtésének az ideje, azért fogjunk hozzá nagyobb erővel a gyűjtéshez. Hogy mit és hogyan gyűjtünk, erre részletes felvilágosítással szolgál alulírottunk az „Erdélyi Gazdasági Egylet” kiadásában megjelent füzet: „Rövid útmutatás a vadon termő gyógyító növények gyűjtésére”, amely az E. G. E.-nél 10 Leiert ma is kapható. 5 példány rendelése esetén 25, 10 példány rendelése esetén 50% engedménnyel.

A gyűjtés sikere mindig attól függ, hogy van-e vevő a gyűjtött árúra? Régen azon mult a dolog, hogy nem volt aki a gyógynövényeket megvegye, ezért nem haladt a gyűjtés. Most azon is segítve van. A „Chimico-Farmacentica”, amelynek központja Brassóban, gyógynövénygyűjtő osztálya pedig Kolozsvárt van (a gazdasági akadémiában), mindenféle gyógynövényt napi áron megvásárol, hogy azokat tovább feldolgozva, forgalomba hozza.

A gyógynövénygyűjtés és értékesítés közvetítését a gazdaköri vezető urak és a „Hangya” fiókjai is vállalhatnák, miáltal a beváltás decentralizálva és a falusi gyűjtőkre nézve hozzáférhetővé válnék. Felvilágosítással és útbaigazítással alulírott is szolgál.

Dr. Péter Béla.

Rizsarolt földek termőbbé tétele.

Hazai szántó földjeink legnagyobb részét még ma is a legtöbb vidéken igen sekély szántogatják, s ezt a gyenge szántást is rosszul végzik. Régen meghaladott álláspontra az őszi szántásnak rögzösek kell lenni, mégis gazdáink legnagyobb része ezen elavult elmélettel nem tér el, s rögzösen, hantosan hagyja szántásait. Nem csuda azután, ha a sekélyen szántott, rögzösen hagyott föld kicsiny terméseket ad.

Nagyobb termések elérése céljából mindenek előtt mélyítésre szorul a termő réteg, a feltalaj, hogy a levegő és nedvesség mennél mélyebbre mértékben hatolhasson be. A mélyítést azonban nem egyszerrre, hanem fokozatosan kell végezni. A megszokott szántásnál egyszerre sokkal mélyebben szántani veszélyes, mert a felfordított vastag rétegű nyers földet a napfény, a levegő, a nedvesség és a baktériumok nem tehetik egyszerre termékkennyé, abban eselleg elpusztul a növény. A megszokottnál csak 2—4 cm.-rel szántunk mélyebben

1—1 évben, s így mélyítsük a magágyat 25—30 cm.-ig.

A talaj mélyítését fokozatosan kövesse a trágyázás. A talaj termékenysége nagyon függ annak humusz tartalmától. A humusz adja meg a földnek a fekete színét, minek következtében az hamarabb és nagyobb mérvben felmelegszik mint a sárga vagy szürke színű talaj. A talaj humusz tartalmát első sorban az istállótrágyával adhatjuk meg, vagy annak hiányában zöldtrágyázással. Az istálló trágya humuszban kívül az összes növényi táplálékkal is ellátja a talajt. Ha ilyen módon járunk el, ha talajaink termőrétegét megfelelően mélyítjük és fedezzük a növények tápláló anyag szükségleteit, akkor kizsaratolt földeket nem fogunk ismerni, akkor természetes állapotunkban rossz minőségű földeken is kielégítő és hasznosítottak lesznek. cs.-a.

Egyleti élet.

Az agrárreform törvénytervezet. A kormány által a törvényhozás elé terjesztett agrárreform törvénytervezet — amint az köztudomású — számos olyan alapvető intézkedést tartalmaz, amely Erdély és a többi kapcsolt területek gazdaközönségének érdekeit a leg-súlyosabban sérti, különösen sérelmes e tekintetben az az eltérő bánásmód, ahogyan a kisajátítási tervezet szerint Erdélyben a földbirtokreform keresztülvitelre előirányozva van, s ezben a régi királyságbeli agrárreform törvénytervezettel.

A törvénytervezet letárgyalásának sürgőségét a törvényhozás a benyújtás alkalmával kimozdta, úgy, hogy annak tárgyalása a bizottságokban azonnal megkezdődött, tekintettel a bizottsági tárgyalásoknak ezen kérdésben való gyors lefolyására, egyelőre a tervezet megismerése után sürgős kötelelenség tartotta még a bizottsági tárgyalások folyamán felemelni a tiltakozó szavát a gazdaközönség nevében a tervezetben foglalt súlyos sérelmek és a szándékolt egyoldalú elbánással szemben.

Különösen nyomatékosan kifogásoltuk a hektárnak az erdélyi katasztrális holddal egyenlő gazdasági értékelését, továbbá az ármegállapításnak minden képzeletet fölülmuló módját, amely nálunk az 1913-as értékeket akarja az ármegállapítás alapjául tenni. A közlegelők kisajátíthatása kizsaratoltságunkat fogja súlyosan megtámadni, lehetőséget adva őket a közlegelők bírásától megfosztani. Emellett reámutat feliratunk azokra az ellentmondásokra és gazdaságilag lehellen intézkedésekre, amelyek a tervezett törvényre emelkedése előtt föltétlenül helyrehozandók lennének. Ez a felirat e hó közepén fog eljenni és a kormányhoz, a törvényhozás elnökéhez és számottevő faktorainak ányújtani, ugyanakkor a törvényhozás összes tagjai között szétosztjuk.

A kényszerbérlet és a kizsaratoltság. Amint az előrelátható volt, a kényszerbérletek önkényeskedése során a kizsaratoltságok sem fognak a bérbeadásoktól megkímélteni és dacára a rendelettörvény és erre vonatkozó rendeletek intézkedéseinek, a megyei agrárbizottságok számos esetben a kizsaratoltságot is bevonták szenvedőleg a kényszerbérlet eljárással.

Egyesületünkhez ez irányban elsősorban a telepés kizsaratoltság részéről érkeztek be panaszok, amelyek szerint az Erdélyben elszorítan lévő telepés községektől szinte egyöntetűen kényszerbérlet céljaira elvették a telepés községek közlegelői és a községi közintézmények fenntartására szolgáló ingatlanok. Mindezek a szomszédos községek más nemzetiségű lakóinak adtak kényszerhasznóbérbe.

Kolozsvármegye három községéből pedig — Ajton-, Pata- és Györgyfalva — az Altruista banktól kizsaratoltság alá került és 1917. október hó elseje óta birtokolt földek vétettek el kényszerbérbeadás céljaira.

Mindkét ügyben, amelyek az agrárreform tulajdonképpeni céljával és a rendeletek erre vonatkozó intézkedéseivel ellentétben állanak egyelőre felirattal fordult az Agrár-Főtanács elnököhöz, kérve a sérelmes határozatok megváltoztatását.

SZÖVETKEZÉS.

A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége.

Igy hívják az O. K. H. kötelékébe tartozott falusi hitelszövetkezetek új központját, mely Kolozsváron, a Schütz János-utca 3. sz. háznak a II. emeletén van. Az új központ augusztus hóban történt megalakulásakor úgy határozott, hogy működését akkor kezdi meg, ha ezen hitelszövetkezetek és régi központjuk között fennálló elszármolásokat megejtették, a kifizetésre került követelések megejtették, működésének pénzügyi alapját képezni. — A román gazdasági bizottságnak Budapestre érkezésével az erre vonatkozó előzetes tanácskozások már megkezdődtek s ezért a szövetség igazgatósága a napokban küldötte szét az érdekelt hitelszövetkezeteknek belépésére vonatkozó aláírási íveket. — Ajánlatos, hogy ezek a régi központjuknál jegyzett tiszleírásukat teljes számban tegyék át a Szövetséghez, mit megkönnyít azon körülmény, hogy a Szövetség ezek befizetésére a központi követelések folyósításáig halasztást engedélyezett.

Gazdarsadalmunk előtt bizonyára nem kell a Szövetség létesítésének fontosságát fejtegetnünk, hiszen a hitelszövetkezetek előnyeit az elmúlt három évtized alatt nemzetiségre való tekintet nélkül mindnyájan éreztük. Epen azért igyekeztünk mindenütt újabb üzletresz-jegyzésekkel és azok mielőbbi befizetésével a helyi hitelszövetkezeteket megerősíteni, mert ezáltal ezek központja, a Szövetség is annál inkább képes lesz a régi központ részéről élvezett előnyöket nyújtani. A Szövetség vezetőségében hitelszövetkezeti tényleges vezetők, továbbá az alapítók sorában neves szövetkezeti férfiak és a régi központ képviselőseinek vezetői teendőknek helyet. Az ügyvezető igazgatót feladta Valkó Gyula a központi képviselőség vezetője látja el, ki mint régi szövetkezeti munkás bizonyára jól meg fogja alapozni a földmivelő nép hitelintézetét. A Szövetség igazgatósági elnöke Lészay Ferenc és alelnöke dr. Gidófalvy István nemrég hunytak el anélkül, hogy lelkes szövetkezeti munkálkodásukat itt is megkezdhetnék volna. Helyük betöltése f. hó 21-én tartandó rendkívüli közgyűlés feladata lesz, s reméljük, hogy a vezetőségnek sikerülni fog ezen állásokra oly egyéneket találni, kik hozzájuk hasonló szeretettel és odaadással fogják a hitelszövetkezetek ügyét szolgálni. —a.

A budapesti Hangyáról azt a tendenciódus hirt igyekeztek terjeszteni, hogy az fizetése képtelen. — Egyes lapok csodráról, feltarióztathatatlannal katasztrófáról, stb. Irtak. Mint budapesti tudósítónk jelenti, ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak. Mindez egyes kereskedelmi köröknek a Hangya ellen tervezett és

Székely Gazdák Szövetkezete Fiókja Utódja: Bartha Árpád

Sepsiszentgyörgy.

Mezőgazdasági gépek és eszközök. Termények, vetőmagvak és hüvelyesek bevásárlása és eladása. Műtrágyafélék, cement. Tenyésztés és igasállatok vétele, eladása és közvetítése

Telefon: 25. 1010

Sírgöncím: Bartha.

rosszul sikerült manővere. A gazdatársadalomnak ez a kipróbált fogyasztási és értékesítő szerve sokkal szolidabb és biztosabb alapokon nyugszik, semhogy az ilyen rosszindulatú híresztelésekkel ártani lehetne neki.

Meghívó, a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége, m. sz.-nek. Kolozsváron, 1921. évi április hó 21-én, csütörtökön d. e. 10 órakor az unitárius kollegium disztermében tartandó rendkívüli közgyűlésére. Napirend: 1. 3 igazgatósági tag és esetleg felügyelőbizottsági tag választása. 2. Esetleges indítványok Az igazgatóság.

Irodalmi szemle.

Rövid utmutatás a vadon termő gyógynövények gyűjtésére. Írta: dr. Péter Béla gazd. ak. volt igazgató, egyetemi magántanár. Kiadta: az Erdélyi Gazdasági Egylet könyvkiadó vállalata. A 49 ábrával díszített 74 oldalra terjedő füzet részletes tájékoztatást nyújt a falusi népnek és vezetőinek számára a vadon termő gyógynövényeknek, amilyenek a surlók, páfrányok, székfü, ökörfarkkóró, buzavirág, pipacs, bodza, hárs, papsajt, nadragulya, beléndek, martilapu, bürök, üröm, cickóró, csalán, gyermekláncfű, keserűlapu, tarackbuzza, kömény, kukorica selyme, diófalevél, barackmag, cseresznyemag stb. gyűjtése és ezeknek a dozása és értékesítése terén. A Mezőségen pl. egész hegyoldalok vannak ürömmel benöve, úgy, hogy csak levágni és szárítani kell és mert nem tudjuk a szárítás módját, kihasználatlanul ezek vesznek el. Minden falusi embernek nélkülözhetetlen e füzet, mert a különféle gyomok irtásával gyógynövényt gyűjthetnek a gyerekek és vénék és amellet, hogy hasznos foglalkozást nyernek, a gyógyszerhiányon is segítenek. A füzet ára 10 L., 5 drb. megrendelése esetén 25, 10 drb. megrendelése esetén pedig 50 százalékos engedményt nyújt az egyesület. A füzetek ára a megrendeléssel egyidejűleg küldendő be az E. G. E. titkári hivatala címére (Kolozsvár, Attila-utca 10.).

„Méhészeti Közlöny“ címen ismét megjelent az E. M. E. hivatalos lapja, mely két évi szünetelés után most 36. évfolyamát folytatja. A havonta egyszer megjelenő lap folyó évi 4. száma most jelent meg gazdag tartalommal. Minden méhésznek erkölcsi kötelessége, hogy fizessen elő e lapra, mely egy esztendőre 40 lei. Az E. M. E. tagdíja 50 L., ennek ellenében a lapot is küldi. Az E. M. E. titkári hivatala: Kvárt, Mészáros-utca 3. sz. alatt, a lap szerkesztősége és kiadóhivatala Székelyudvarhelyen van.

Felhívjuk T. Gazdatársaink, a Gazdakörök, Földműves szövetségek és Szövetkezetek figyelmét az E. G. E. könyvkiadó vállalatának hirdetésére.

Törvények, rendeletek.

A pénzügyminiszterium körrendeletet intézett az összes besszarábiai vámhivatalokhoz, melyben felszólítja a vámközegeket arra, hogy az Ukrainából küldött szarvasmarhákat ne engedjék át, mert oltan jelenleg elterjedt szarvasmarhavész van.

Hadjárat a kutyák ellen. A hatóságok egész Erdély területére ebzárlatot rendeltek el. Ennek következtében egy városokban, mint a falvakban a kóbor kutyákat vagy megmérgezik, vagy lelövik, a kutyák tulajdonosait pedig megbüntetik.

Gazdasági tudósítóinkat felkérjük, hogy a kezükben levő tudósítási űrlapot pontosan kitöltve sziveskedjenek azonnal postára adni. A legközelebbi tudósításhoz szükséges űrlapot idejében kiküldjük.

Vegyes közlemények.

A burgonya maximális áráról azt írja a Brassói Lapok, hogy illetékes helyről közlik, miszerint a burgonya ára 100 kg.-ként termelőnél 50, állomáson 55, waggonba rakva 60 L. Ugyanakkor Kolozsvár város 100 L.-ban árulja a burgonyát, tehát amire a fogyasztóhoz kerül a burgonya, az ára megkétszereződik! A gazdák és a fogyasztók is köszönik, de nem kérnek az ilyen 100 %-os támogatásból!

Aradon esett a gabona ára. Buza 260—270 L., tengeri 160—170 L., árpa és zab 180—200 L. Mohar 2—220, bab 130—140, burgonya 50—60 L. 100 kg.-ként.

Magyarország nem szerez be külföldről gabonát, hanem a gazdáktól fogja a közéletmezés céljaira szükséges mennyiséget megvásárolni.

A földmunkások sztrájkolnak Ruszinkóban. A munkások 60 kor. napibért követelnek a munkaadók által felajánlott 30 kor.-val szemben. Mindkét fél mereven ragaszkodik követeléseikhez, a sztrájk tart.

Jugoszlávia eltiltotta a gabona kivitelt a nagy szárazságra való hivatkozással, a kedvezőtlen terméskilátások miatt.

Csehszlovákiában a cukorrépa ára 26 cseh korona 100 kg.ként tisztasúlyban. Minden 100 kg. répa után a gyár 4 k.-t fizet az 1921—22. évadra beszerzendő műtrágya költségeihez való hozzájárulás címen. A beszerzendő műtrágyát a termelés arányába kioszják a termelők között.

Az utazó gazdatársak figyelmébe ajánljuk, hogy személyazonossági bizonyítványt vigyenek magukkal, mert ujabban a vonatokat katonai őrség kíséri és a magát igazolni nem tudó utast az első megállónál leszállítják. Ilyen személyazonossági igazolványt a főszoftgabiróságok és rendőrségek állítanak ki.

A Közgazdasági Bank Rt. Dicsőszenmártonban 7-én tartotta meg közgyűlését. Az intézet egy évtizedes fennállása alatt kiállotta a tűzpróbát. Mindjárt alakulása után 1912-ben a balkán háború kapcsán beállott pénzkrisis, 1913-ban a küllővölgyi nagy árvizek, 1914-től a háború, 1916-ban a menekülés, 1918-ban a forradalom, 1920-ban a pénzbevitás stb. állandó óvatosságra intették az igazgatóságot és így a felmerült számos nehézséggel sikerült is megbirkózni. A 10 év alatt a vármegye közgazdasági életére jelentős befolyást gyakorló vállalatokat létesített. Ezek névszerint a *Küllővölgyi Építő Ipar Rt.*, *„Erzsébet“ könyvnyomda Rt.*, *Küllővölgyi Agyagipar Rt.*, *Sertéshizlalo és Husipari Rt.* A lefolyt évben magába olvasztotta ezenkívül a *Balázsfalvi Tptár Rt.*-ot. Az intézet az Angol Magyar Bankkal érdeklőségekben áll. Alaptőkéjét 200,000 K-ról négy millióra emelte. A vármegyei Gazdasági Egylettel fennálló kapcsolata révén az intézet elvállalta a *Gazdák Biztosító Szövetkezetének* vármegyei képviselőségét,

A Balázsfalvi Takarékpénztár Rt. ápr. 2-án tartotta meg 1920. évi közgyűlését. Az intézet szerény keretek között mozogva mindenkor csak a kisemberek hiteligenyeinek kielégítésére törekedett. E törekvésében igen szép eredményeket ért el a háború előtt. A hadikölcsön jegyzések, áruaktárának kifosztása, a pénzbevitás, magas adók stb. miatt veszteségei voltak ugyan, amelyeket a dicsőszenmártoni Közgazdasági Bank Rt. támogatása mellett már is sikerült pótolni. A most kiadott üzleti jelen-

tés a Rt. egészségi fejlődéséről ad tanubizonyítást.

Állatvásári jelentés. Arad. Vágóökrök 5—6 L., sertés 9—11 L. élősúly kg.-ként.

Egy székely falu pusztulása. Háromszék-vármegye egyik virágzó községének jelentékeny része a héten a tűzvész áldozatául esett. Vitályos Pál jegyző csürje kigyulladt és a mellette levő sor ház leégett, majd a szembelevő oldalra is árcsapott a tűz és ott is számos házat hamvasztott el.

Komlóár tudósítás. A komló piacon március második felében kevés forgalom mutatkozott az árak fokozatosan visszamenni úgy, hogy a legutolsó kötések 170—180 koronás áron történtek.

Németország valamint Anglia felé a kivitel még nem nyílt meg, ezért az árak előreláthatólag továbbra is alacsonyak maradnak.

Országos vásár. A tordai Szentgyörgynapi országos vásár április hó 22-én kezdődik és pedig 22., 23., 24-én lesz az állatvásár és 25-én az orsz. kirakóvásár. A kirakóvásár is O tordában lesz megtartva.

Vetőmagvizsgáló állomást Aradnak. Arad város vegyvizsgáló állomását átadta állami kezelésbe. Miután Arad nagy mezőgazdasági terület központjába esik, szükségesnek tartja a város, hogy a vegyvizsgáló állomás mellé vetőmagvizsgáló állomást is szervezzen az állam. Ily értelemben azért fejt a város a kormányhoz.

Az erdő tüzek ellen. Utóbbi időben különösen Aradmegyében óriási erdőterületek váltak a tűz martalékává. Beles Jenő alispán hivatalos jelentésében rámutatott arra, hogy a gyújtogatók „jobb legelő és kaszáló“ nyerhetése céljából folytatják e telkesítésnek nevezett barbár püszitást. A közigazgatási bizottság utasította a községi előljáróságokat, hogy világoztassák fel a népet, a gyújtogatásból eredő károk jelentősége felől és a jövőben vonják felelőségre a gyújtogatókat.

Száritott szeszmoslék. A régi időben a szeszgyárosok kötelezve voltak száritott moslék készletüket bejelenteni és takarmányozási célokra felajánlani. Ez az intézkedés jelenleg nincsen érvényben. Kolozsváron a Hirsch Ödön-féle szeszgyárban mintegy 20 vagon száritott szeszmoslék van jelenleg, mely 2—3 L. kg.-kénti árban a gazdák rendelkezésére áll. A takarmányban szükölködő gazdatársaink figyelmét felhívjuk erre. A temesvári. valamint az aradi Neumann testvérek-féle szeszgyárak tudomásunk szerint külföldre szállítják a száritott moslét, utóbbiaknak a nyersanyag zsirtalanítása következtében különben is alacsonyabb a tápértéke, a kolozsvári szeszgyárban nincs zsirtalanító berendezés.

A birtok-rag. A „Székelyföld“ írja: Valamikor régen, boldog és derűs diákéletünk legnagyobb keserűsége volt a birtok-rag. Hosszu évek múltán most értjük, miért kellett nekünk a birtok-ragot bifláztatni. A földreform javaslat hozott világosságot a birtok rag homályos elméletébe. Most már tisztában vagyunk az egy birtokos és több birtokos elmélettel. Régebben volt egy ki-birtokos több birtokkal. Most lesz több birtokos egy birtokkal. Volt egy birtokos egy birtokkal, mostan lesz nem egy birtokos birtok nélkül. Volt nagybirtokos nagybirtokkal, mostan lesz nagybirtokos kisbirtokkal. Ez ragyogóan példázza a birtok-rag elmélet alaposágát és kiváló hasznosságát.

820 hl. hamisított bort adott el egy borkereskedő Nagyváradon. Amikor a bort vegyileg megvizsgálták, kiderült, hogy az egész bormennyiség hamisítva van és „valódi bor“ címen nem hozható forgalomba. A bort denaturálták, hogy emberi élvezetre alkalmas ne legyen és hamisítóját mindössze 3000 L.-re büntölték. Ez az összeg a denaturált bor kifőzéséből valószínűleg megtérül a hamisítónak. A bortermelésünk hírnevének védelmére szigorubb intézkedést kérünk!

A Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank e héten tartotta meg közgyűlését, amelyen az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak az üzletvéti eredményről szóló jelentéseit tudomásul vették. A jelentés szerint az intézet évi nyeresége 815,186.12 L. Ebből tartalékol az intézet 191,911.72 L-t, részvényenként fizet 10 L. osztalékot 500.000 L. értékben, jótékony célokra fordít 10,000 L-t, nyugdíjalapra 20,000, tisztviselők jutalmazására 46,750 L-t, a fennmaradó összeget átviszlik a következő évre. — Az intézet tevékenységének fokozhatása érdekében a múlt évben 4 millióról 10 millió koronára emelte alaptőkéjét. Az általa alapított Erd. Kereskedelmi Rt. alaptőkéjét 1 millióról 3 millió leire emelte, ugyancsak az intézet közreműködésével emelte alaptőkéjét a Bognár és Szántó Rt. 500,000 L-ről 1 millióra. Harmadik alapítása az Erd. Gazd. és Ipari Rt. az idén már abban a helyzetben van, hogy megkezdheti az osztalék fizetést. A jelentés beszámol a gyulafehérvári fiók eredményes működéséről, a Dési Keresk. Rt., a Kisküküllővármegyei Takarékpénztár és Hitelbank Rt. és a Kolozsvári Népbank Rt. beolvasztásáról. Az intézet betétállománya mintegy 60%-kal emelkedett a lefolyt évben, amely körülmény fokmérője az intézettel szemben megnyilvánult nagy bizalomnak. A közgyűlés elhatározta, hogy 1:1 arányban folyósítja a nyugdíjasok fizetését. Az igazgatóság létszámának kibővítése után a közgyűlés véget ért.

Méhcsaládonként 200 lel adót vetelt ki a mosoncai (Temesmegye) körjegyző, mint az ottani gazdakör jelenti. Az ismételt panaszok alapján a földmivelésügyi és pénzügyi államtitkárságoknál utána jártunk a méhészet megadóztatása ügyének és azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a méhészetek, általában nem adózathatók meg. Adó alá csak azok a méhészetek esnek, amelyek a mezőgazdasági mellékfoglalkozási ág jellegét túlhaladják. Ez ellen pedig tiltakozásunkat fejeztük ki. A mezőgazdasági foglalkozási ág jellegét csak akkor hadda a tul a méhészet, ha *iparszerűleg foglalkozik a méhész a méhtermékek feldolgozásával, vagy méhészeti eszközök előállításával.* Ilyen méhészeink pedig nincsenek — sajnos — még ma. Tagadják meg tehát méhész társaink a szabály ellenesen kivetett adók fizetését. annál is inkább, mert egy jó méhcsaládot nem lehet 200 L-t kapni, még kevésbé egy gyengéért 200 L. adót fizetni. A szabályellenesen kirótt adókról tegyenek jelentést a pénzügyigazgatóságnak és az E. G. E.-nek.

Az egyházak engedély nélkül is ülésezhetnek. A közoktatásügyi miniszter értesítette a kolozsvári rendőrprefekturát, hogy felekezeti községek belügyeiket külön engedély nélkül is tárgyalhatják gyűlések keretében.

Törley megbizottja Aradhegyalján. Mint értesülünk, a korona valutájának javulásával egyidejűleg a Törley pezsgőgyár megbizottja Aradhegyalján járt nagyobb arányú borbévasárlások eszközzése céljából. Bár utóbb romlott a K és javult a lei, ezért az üzlettel ez alkalommal el kellett állania. Kijelentette, azonban hogy remény van a már megbeszélte üzletek perfektuálására.

Ismét lovat loptak Szatmármegyében. Egy gazdának három igáslovát lopták el éjnek idején. A mai falusi közbiztonsági állapotok mellett — bittal ütök a nyomát.

A kézdívásárhelyi gazdák panasza. Kézdívásárhelyről írják, hogy a vetőmagról gondoskodás történt a vármegye részéről, de olyan magas áron, hogy a gazdák kétségbe estek a maximális ár szempontjából és nem vesznek magot. Hogy lehet az? A buza ára métermázsánként maximálva van 200 leire és

a megye a búzát kínálja 480, mondva négyszáznyolcvan leiert. Istenem! Ha a megyének szabad szabadkereskedelmet folytatni — hivatalból, — miért nem engedik meg már egyszer annak a sok szegény gazdának, iparosnak és kereskedőnek, hogy ők is már egyszer szabadsághoz jussanak? Ennek az új nagy államnak modernül kell gondolkozni, ha haladni kíván!" ...

Fűmag kg.-ként 30 L. 100 kg. 2800 L. Varjuhaboru. A temesmegyei Végváron és a szomszédos községekben nagyon el vannak szaporodva a varjak. A végvári gazdakörben *Juhász Ferenc* azt az ötletes indítványt tette, hogy az állam adóztassa meg a varjufészkeket, mert akkor biztosan elpusztítják azokat a gazdák. Természetesen ehhez puskát is kérnek mindjárt a gazdák, bizonyára olvasták, hogy a kolozsvári sétatéren puffogatják a varjakat. A lövöldözés drága dolog a mai világban. Sokkal egyszerűbb módja a varjuirtásnak a karóra kötött fáklával való leégetés. Az égetést április 15—21-ig el kell végezni, hogy a tojások még ne legyenek kikelve és így a lókák is elpusztíthatóak. A varju káros vagy hasznos volta felett két híres magyar ornithologus *Hermann Ottó* és *Jablonovszky József* terjedelmes cikksorozatokban vitakoztak. Helyszűke miatt a szaklapokban nem fértek már cikkeikkel, ezért a napilapokban folytatták éles vitájukat, míg végre a békét megkötötték azzal a megállapodással, hogy: *ahol tömegesen lépnek fel a varjak, ott károsak, irtandók. Ahol szorványosan jelentkeznek, ott hasznosak, tehát nem irtandók,* mert sok férget, rovarszedetnek össze és a vetéseket nem bántják. Fizetünk elég adót azért, amivel foglalkozunk, ha még azért is adót vetnének ránk, amit nem csinálunk, jól néznénk ki. Ajánljuk végvári gazdatársainknak a fészkek sürgős leégetését.

HIRDETÉSEK.

Bogártelke és vidéke „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi április hó 24-én d. u. 4 órakor ref. iskolában 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés május hó 8. napján tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Múlt évi üzlet-eredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zár- számadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920 év december 31-én a tagok száma 230, üzletrészeinek száma pedig 399 volt: az év folyamán belépett 56 tag 183 üzletrészzel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt. Bogártelke, 1921. február hó 14-én. Az igazgatóság.

Méra községi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi április hó 30-án d. e. 9 órakor a „Gazdakörben” 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés május 14-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Múlt évi üzlet-eredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zár- számadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 164, üzletrészeinek száma pedig 570 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt. Méra, 1921. március hó 7-én. Az igazgatóság.

Érbogyoszlói „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. április hó 24-én d. u. 3 órakor a ref. iskolában 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1921. május hó 1-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Múlt évi üzlet-eredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zár- számadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. december 31-én a tagok száma 219, üzletrészeinek száma pedig 1057 volt, az év folyamán kilépett 1 tag 2 üzletrészzel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt. Érbogyoszló, 1921. február hó 16-án. Az igazgatóság.

Kisszántói fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1911. év május hó 1-én d. u. 2 órakor a község házában 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1921. május hó 7-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Múlt évi üzlet-eredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zár- számadások megvizsgálása és a felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről szóló rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 111, üzletrészeinek száma pedig 659 volt. Az év folyamán belépett két tag, 32 üzletrészzel, kilépett 4 tag 33 üzletrészzel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt. Kisszántó, 1920. december hó 31-én. Az igazgatóság.

Hegyközkovácsi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi május hó 1-én d. u. 3 órakor az iskolában 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1921. év május hó 8-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Múlt évi üzlet-eredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zár- számadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 149, üzletrészeinek száma pedig 392 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt. Nagyközkovácsi, 1920. december hó 31-én. Az igazgatóság.

Kilyénfalvi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi május hó 1-én d. u. 2 órakor a község házában 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés 1921. május hó 8-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Múlt évi üzlet-eredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zár- számadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 180, üzletrészeinek száma pedig 767 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt. Kilyénfalva, 1920. december hó 31-én. Az igazgatóság.

Ádamos és vidéke „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 évi április hó 24-én d. u. 3 órakor a község házában 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, a közgyűlés május 1-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a jelenlevő tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadosok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920 év december 31-én a tagok száma 298, üzletrészeinek száma pedig 477 volt: az év folyamán belépett 1 régi tag 5 üzletrésszel, kilépett 1 tag 2 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető Kelt: Ádamos, 1921. február hó 20-án. Az igazgatóság.

Pankotai „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 évi április hó 24-én d. u. 2 órakor a község házában 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, ugy a közgyűlés 1921 május hó 1-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadosok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920 év december 31-én a tagok száma 631, üzletrészeinek száma pedig 7211 volt: az év folyamán belépett 510 régi tag 2541 üzletrésszel és 84 új tag 2156 üzletrésszel, kilépett 39 tag 374 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt. Pankota, 1921. február hó 25-én. Az igazgatóság.

Szentistván és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 évi április hó 24-én d. u. 2 órakor a község házában 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, ugy a közgyűlés 1921 május hó 1-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadosok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920 év december 31-én a tagok száma 145, üzletrészeinek száma pedig 725 volt. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt. Székelyszentistván, 1921. február hó 20-án. Az igazgatóság.

Harasztkeréki fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 évi április hó 24-én d. u. 3 órakor a ref. iskolában 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számmal meg nem jelennek, akkor a gyűlés 1921 május hó 1-én lesz megtartva, tekintet nélkül a megjelent tagok számára. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadosok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920 év december 31-én a tagok száma 112, üzletrészeinek száma pedig 963 volt: az év folyamán kilépett 2 tag 54 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt. Harasztkerék, 1921. február hó 13-án. Az igazgatóság.

HZ „ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET”

könyvkiadó-vállalatában megjelent füzetek jegyzéke és árai:

L. b.	L. b.
1. Réti János. A trágyáról, a trágyázásról és a trágyakezelésről szükséges tudnivalók — — — — — 5.—	26. Helgel Lipót. Az állami egyenes adók és a községi adópótlékokról — — — — — 5.—
2. Gáspár József. A kaszálók és legelők ápolása — — — — — 5.—	27. Helgel Lipót. A fogyasztási adókról, jövedék és illetékekről — — — — — 5.—
3. Virág Elek. A gazda mint sertéshizlaló — — — — — 5.—	28. Rá: só Imre. A legfontosabb szalás takarmány növények termesztése — — — — — 5.—
4. Tormay Béla. A borjú fölneveléséről — — — — — 5.—	29. Ikafalvi. Szőlőművelésről — — — — — 5.—
5. Herényl Gothárd Sándor. A takarmányrépa — — — — — 5.—	30. Ross Nándor. A tenyészkacákról. különös tekintettel a meddőség okaira és azok elhárítására — — — — — 5.—
6. Hauer Géza. A fejőstehénről — — — — — 5.—	31. L'Huillier István. A káposzta-félék termesztése a szántóföldön — — — — — 5.—
7. Hensch Árpád. A szántás-vetésről — — — — — 5.—	32. Dr. Baintner Ferenc. A mezőgazd. szeszgyárak jövedelmezősége, berendezése, üzeme, gyümölcs-pálinka-főzés — — — — — 5.—
8. Jakab László. Utmutató az állati ragadós betegségek ellent védekezésben — — — — — 6.—	33. Dr. Varga Kálmán. Cukorrépa-termelés — — — — — 5.—
9. Domokos Kálmán. Az építkező gazda — — — — — 5.—	34. Cserháti Sándor. A gabona-félék termesztése — — — — — 7.50
10. Ruisz Gyula. A kukorica műveléséről — — — — — 5.—	35. Dr. Páter Béla. A gyógynövények termesztése — — — — — 10.—
11. Ritter Gusztáv. A házi kert. — — — — — 5.—	36. Dr. Barna Balázs. A gyümölcsfák fontosabb ellenségei és betegségei — — — — — 10.—
12. Czajlik István. Csikónevelés — — — — — 5.—	37. Dr. Páter Béla. Rövid utmutató a vadontermő gyógynövények gyűjtésére — — — — — 10.—
13. K. Vörös Sándor. A dohánytermeléséről — — — — — 5.—	38. Jászberényi András és Szász Ferenc. Tejgazdaság, tejtermelés, tejkezelés. 20 képpel — — — — — 10.—
14. Ásványi Lajos. A vörös löhere termesztéséről — — — — — 5.—	39. Dr. Cséser Lajos. Kalauz a falusi gazdasági társadalomtudományban. Képekkel. — — — — — 10.—
15. Herényl Gothárd Sándor. A nyers takarmányok eltevése különös tekintettel a zombolyal kazalra — — — — — 5.—	40. Szász Ferenc. Tejgazdaság. Sajt készítés. 16 képpel — — — — — 15.—
16. K. Vörös Sándor. A gazdaságok berendezéséről — — — — — 5.—	41. Jászberényi András. Tejgazdaság, vajkészítés. 17 képpel — — — — — 15.—
17. Marc Ferenc. A kosárfűz termelése — — — — — 5.—	42. Cséser Gyula. Az utak és terek fásítása. 14 képpel — — — — — 10.—
18. Kovácsy Béla. Házi állataink takarmányozása — — — — — 6.—	
19. Grasselli Miklós. A len- és kender-termeléséről és áztatásáról — — — — — 5.—	
20. Dr. Páter Béla. A gabona félék, a burgonya és a szőlő legfontosabb gombabetegségei — — — — — 5.—	
21. Réti János. A legjobb takarmány-fűvekről — — — — — 5.—	
22. Jakab László. Hasznos tudnivalók az állati szülészet köréből — — — — — 6.—	
23. K. Vörös Sándor. Gazda szanvittele — — — — — 5.—	
24. Dr. Rodiczky Jenő. Magyar olajnövények — — — — — 5.—	
25. Papp Gergely. A szociálizmusról — — — — — 5.—	

Megrendelés és pénz:

az „ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET” titkári hivatala KOLOZSVÁRT.

Attila-u. 10. szám. cím alatt küldendő. — A megrendelt füzetek bérmentve, keresztöltés alatt tételnek postára. — Utánvétellel nem küldünk füzeteket.

Váltóekéket

miskolcít, Rieger-félt darabonként
Lei 300 szállít azonnal raktárról az

Erdélyi Szász Gazdasági
Egyesület

Géposztálya

2299 Nagyszeben, Só-utca 22. szám.

Gazdasági gépek és szivógázmotor kezelésében jártas
gépész kovácsot keresek
állandó alkalmazásra. Cím Palló Imre gazdasága
Kolozs. Szőlős tanya. 3304

A
Marosmenti Szőlőoltványtelep
Sanra de Mures—Marosvásárhely

— ajánlja vételre elsőrendű kitűnően fejlett dus
gyökérezett és jutányos áron beszerezhető

szőlőfás oltványait

melyek az erdélyi talajoknak megfelelő amerikai
alanyokra oltattak. Oltványaink Sanra de

de Mures M.-Szentkirályon bármikor megtekinthetők.
Telefon: Tg-Mures—Marosvásárhely központ: 637.

8294

1 drb fecskéhasu mangalica kan, 11 drb 2
éves fecskéhasu mangalica tenyész kocza,
57 drb idej malaccal egy tételben, ezenkívül
60 drb 6—8 hetes szőke mangalica malac és
200 drb idej bárány együtt
vagy kisebb tételekben **eladó**

a Renner-börgyár bér gazdaságában
Cluj (Kolozsvár)

8298

Raffia-háncs eredeti Mayunga,
I. Rézgálicz 98—99°-os,
Szőlőpermetező,
Kasza, Sodronyszeg stb. stb.
jutányosan kapható

Hann és Társa

Gép és Műszaki Kereske-
delmi Részvénytárs. cégnél
Kolozsvár, Heltai-utca 3. szám.

3301

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank
Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. sz.

Alaptőkéje: 16.000.000

Tartalék tőke: 15.000.000

Gyárak, Fűrészek, Malmok!

Külföldi gyármányokkal minden tekintetben
versenyképes olcsó

1a gödör (cseres) és chrom-
cserzésű gépszijak, chrom és
timsós varró és kötőszijak,
valamint mindenfajta tech-
nikai bőrök kaphatók a

Renner Testvérek és Társai
Börgyár Részvénytárs.-nál.
Cluj—Kolozsvár.

Gépszijak vizesen vannak nyújtva!

8300